

Издателска къща “КАМЕЯ”

• Николай Бежански •

Издателство “Камея” е едно от най-сериозните издателства на българския пазар. То е единственото издателство освен ИК “Бард”, което поддържа и захранва читателите си с две поредици за фантастика: библиотеката “Камея” и “Кристалната Библиотека”, в които са излезли някои от върховите постижения на жанра. Издателството поддържа постоянно присъствие на пазара, работи интензивно с едни от най-уважаваните преводачи в жанра. Главното, което впечатлява обаче, е, че за членовете му издаването е хоби. Зад издателство “Камея” се крие фирмата “Камея ООД”, чиято дейност е свързана главно с предпечатна подготовка и рекламна дейност. Ето какво сподели за работата на издателството си един от тримата собственици на фирмата, г-н Иван Крумов.

Наистина ли за вас издаването на фантастика е един вид хоби?

И.К.: Дори и да звучи абсурдно, това е така. Издателство “Камея” съвсем не е главната ни дейност. Колкото и да не ми се иска

да призная, у нас човек не може да се препитава с издаване на фантастика. Отливът от жанра и пазарната конюнктура са свили тиражите ни до 2000 - 2500, а навремето започнахме с тираж от осемнадесет хиляди. Издателският бизнес е несигурен в днешно време. Все по-малко и по-малко хора могат да си позволят да купуват книги. А и основната читателска аудитория на фантастиката - младите хора - се насочва повече към телевизията и киното, отколкото към книгите. Младежта престава да чете.

За кого са предназначени книгите ви тогава?

И.К.: Хората, които купуват фантастика, четат главно фантастика. Тиражите на издателството се купуват от феновския кръг на жанра, който е горе-долу толкова: две-три хиляди души. Говоря за хора, които дават последната си стотинка за фантастика, а не за хора, които просто я четат. Последните много лесно могат да се откажат от купуването на този жанр по чисто икономически причини. Както и стана с течение на годините.

Кога и как започнахте да из-

давате фантастика?

И.К.: Първата ни книга беше “Уолдо & Корпорация ‘Магия’ ” на Робърт Хайнлайн. Излезе на 8.3.1993 г. Оттогава минаха повече от пет години. Когато започвахме, не знаехме нищо за издаването. Мислехме, че просто трябва да си намериш превода, да го занесеш в печатница и да си прибереш готовата книга след месец. Оказа се значително по-сложно.

Колко души работят за вас?

И.К.: “За нас” е малко силно казано, защото ние, шефовете, работим наравно с персонала на фирмата. За фирмата работят шестима служители и ние, тримата съдружници: аз, г-н Георги Димитров и г-н Настас Величков. Това е постоянният работен персонал. Останалата част са хонорувани лица, като преводачи, редактори и др. Ние, обаче, не се занимаваме само с издателска дейност, както знаете, и постоянният персонал е зает главно с рекламата и предпечата.

Кой е най-големият неприятел на издателя?

И.К.: Може да ви се стори странно, но това като че ли е разпространителят. Ако читателят не открива дадено заглавие на пазара, това изобщо не означава, че тиражът се е изчерпал. Много разпространители дават тази информация просто защото не им се занимава да обясняват на клиентите защо не взимат книгите на това

издателство. Когато излезе нова книга, разпространителят пристига, взима три, пет, десет бройки и ги оставя на сергията. Когато тези бройки се свършат за два дни, вместо за един следобед, разпространителят решава, че книгата върви зле, и престава да взима от нея. Основната причина за проблемите на едно издателство е разпространението. За съжаление и там цари познатият ни вседържавен монопол. Един опит за създаване на собствена мрежа би бил приветстван, но само на думи, и всячески препятстван задкулисно. Колкото и да е тъжно, потърпевши сме ние и читателите.

Кой е най-големият ви успех?

И.К.: “Гражданин на Космоса” на Робърт Шекли и “Странник в странна страна” на Робърт Хайнлайн.

Кой е най-големият ви провал?

И.К.: Колкото и да е странно, това са две произведения, които се считат за върхове в жанра. Става дума за “Светът на Пел” на К. Дж. Чери и “Невромантик” на Уилям Гибсън. И двете книги са в златния пантеон на фантастиката, и двете са наградени.

На какво смятате, че се дължи това?

И.К.: Право да си кажа, не знам. В случая с “Пел” подозирам, че причините са няколко: лошото

заглавие, разделянето на две части на неподходящо място, корицата. В случая с “Невромантик” обаче нямам никаква представа. Това е един от най-нашумелите романи във фантастиката, родоначалник на цял жанр и прочее. Но българският пазар по начало трудно приема нови автори.

Какви са плановете ви за близкото бъдеще?

И.К.: Мислим да направим плах опит в нетвърда фантастика. Както знаете, ние издаваме само твърда фантастика с едно-две изключения. Пуснахме едно фентъзи на Джак Ванс, който е нов автор на пазара, и една алтернативна история на Хари Харисън. В плановете ни за тази година имаме четирима нови автори: Джак Ванс, Нанси Крес, Кийт Лоумър и Нийл Стивънсън, чиято “Диамантена ера” излезе в ИК “Бард”. Излезе и най-доброто произведение на Дейвид Брин “Практически ефект”, както и книги от Азимов, Гибсън, Пратчет, предвиждаме пускането на една творба на Кларк.

Как правите подбора на книгите си за издаване?

И.К.: Използваме консултант, разбира се. Работим с един от най-добрите енциклопедисти в жанра, д-р Юлиан Стойнов, който е и един от основните ни преводачи. Той предлага списък със заглавия, които после ние, съдружниците, се събираме да обсъдим. Ние ре-

шаваме какво да излиза и какво не.

Кой има най-тежката дума в избора?

И.К.: Ами, май не съм аз. Тъй като от нас тримата само аз съм фен на фантастиката, мнението ми винаги е прекалено пристрастно. Трябва обаче да се съобразяваме и с изискванията на пазара, а аз определено не го правя.

Вие сте единственото издателство, което в поредицата си има три български романа. Как мислите, купува ли се българската фантастика?

И.К.: Зависи. Двата романа на Сю Чарлз имаха невероятен успех у нас и според мен това се дължи на незнанието на читателя, че зад името Сю Чарлз се крие Снежана Неделчева. Другият български автор, Петър Добринов, сам финансира книгата си. Тя не се продаде добре. Мисля, че това отчасти отговаря на въпроса. Не смеем да издаваме български автори, защото когато читателят види българско име на корицата, отбягва самата книга.

Кои са любимите ви автори?

И.К.: Робърт Шекли е един вид талисманът на издателството. Той е всеобщ любимец. Харесвам много Самюъл Дилейни и Филип Дик. Предпочитам повече твърдата фантастика. Харесвам много и руската фантастика, но напоследък нямам възможност да я следя.

Как виждате бъдещето на издателството?

И.К.: Аз, лично, съм оптимист. Решил съм да продължим с издаването. Виж, колегите ми са на малко по-различно мнение. Те смятат, че ако издателството не започне да носи сносни печалби, ще се откажем от тази дейност.

Засега, обаче, се справяме и аз мисля, че ще продължим напред.

Желаем на издателство “Камея” да ни радва все така с чудесните си книги, а на създателите им - много късмет и успехи в дейността им.

Библиография

“КРИСТАЛНА БИБЛИОТЕКА”:

1. Фредерик Пол - Човекът Плюс (1995)
2. Айзък Азимов - Камъче в небето (1995)
3. Робърт Шекли - Измеренията на чудесата (1995)
4. Клифърд Саймък - Рожби на разума (1995)
5. Джон Варли - Гореща линия Офиучи (1995)
6. Роджър Зелазни - Безсмъртният (1996)
7. Самюъл Дилейни - Вавилон-17 (1996)
8. Артър Кларк - Фонтаните на Рая (1996)
9. Урсула Ле Гуин - Градът на илюзиите (1996)
10. К. Дж. Чери - Светът на Пел - част 1 (1996)
11. К. Дж. Чери - Светът на Пел - част 2 (1996)
12. Сю Чарлз - Атрекс (1997)
13. Грег Беър - Кървава музика (1997)
14. Лари Нивън - Дар от Земята (1997)
15. Самюъл Дилейни - Сечението на Айнщайн (1997)
16. Роджър Зелазни - Пясъчни врати (1998)
17. Пол Андерсън - Патрул във времето (1998)
18. Хари Харисън - На запад от Рая (1998)
19. Джек Ванс - Залезът на Земята (1998)
20. Нанси Крес - Безсмъртни в Испания (предстои)
21. Хари Харисън - Зима в Рая (1998)
22. Артър Кларк - Земна светлина (1998)

БИБЛИОТЕКА “КАМЕЯ”:

1. Робърт Хайнлайн - Уолдо & Корпорация “Магия” (1993)
2. Айзък Азимов - Мечтите са нещо лично (1993)

—•тера фантастика•—

3. Робърт Силвърбърг - Маджипурски хроники (1993)
4. Робърт Шекли - Гражданин на Космоса (1993)
5. Айзък Азимов - Роботи и Империя - в 2 части (1994)
6. Джон Варли - Титан (1995)
7. Фр. Пол, Дж. Уилямсън - Рифовете на Космоса (1995)
8. Джон Варли - Магьосница (1995)
9. Клифърд Саймък - Пришълци отникъде (1996)
10. Сю Чарлз - Звездата Аиел - в 2 части (1996)
11. Роджър Зелазни - Джек от сенките (1996)
12. Робърт Шекли - Обмен на разуми (1996)
13. Уилям Гибсън - Невромантик (1996)
14. Робърт Хайнлайн - Странник в странна страна (1996)
15. Робърт Силвърбърг- Валънтайн Понтифекс (1997)
16. Уилям Гибсън - Нулев брояч (1997)
17. Джон Варли - Демон (1997)
18. Уилям Гибсън - Виртуална светлина (1997)
19. Петьо Добринов - Тайната на астероидния пояс (1997)
20. Айзък Азимов - Огледално отражение (1998)
21. *Кийт Лоумър - Брегът на динозаврите (предстои)*
22. Дейвид Брин - Практически ефект (1998)
23. Айзък Азимов - Самите богове (1998)
24. Уилям Гибсън - Мона Лиза овърдрайв (1998)

КНИГИ НА ТЕРИ ПРАТЧЕТ:

- Масклин (1996)
Грима и Доркас (1996)
Крилете на Масклин (1996)
Килимените хора (1997)
Само ти можеш да спасиш света (1997)
Джони и умрелите (1998)
Трилогия за номите (1998)
Джони и бомбата (1998)

КРИМИНАЛНИ РОМАНИ:

- Минет Уолтърс - Укротителят
Джо Дереске - Убийство в библиотеката
Пер Вальо и Май Шьовал - Роузана